

Franc Križnar
franc.kriznar@siol.net

Uvodnik

Sodobna glasba v vzgoji in izobraževanju

Glasba v šoli in vrtcu

Revija za glasbene dejavnosti v vrtcu, za glasbeni pouk v osnovnih, srednjih in glasbenih šolah ter za zborovstvo, številka 3, letnik XVII, 2013 | ISSN 1854-9721

Izdajatelj in založnik: Zavod RS za šolstvo, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana, tel. 01/300 51 00, faks 01/300 51 99 | **Predstavniki:** mag. Gregor Mohorčič | **Uredništvo:** dr. Franc Križnar (odgovorni urednik), Edita Bah-Berglez, doc. dr. Bogdana Borota, dr. Inge Breznik, izr. prof. dr. Darja Koter, dr. Mitja Reichenberg, izr. prof. dr. Barbara Sicherl Kafol, dr. Veronika Šarec, dr. Dragica Žvar, prof. dr. Dimitrije Bužarovski, prof. fdr. Göran Folkestad, dr. Irena Miholič, prof. dr. Patricia Shehan Campbell | **Naslov uredništva:** Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, 1000 Ljubljana, tel. 01/300 51 18, faks 01/300 51 99 | e-naslov: franc.kriznar@siol.net | **Urednica založbe:** Simona Vozelj | **Jezikovni pregled:** Mira Turk Škraba | **Oblikovanje:** Anže Škerjanec | **Računalniški prelom in tisk:** Littera picta d. o. o. | **Letna naročnina** (4 številke): 40,89 € za šole in ustanove, 23,79 € za posameznike, 19,61 € za dijake, študente in upokojece. Cena posamezne številke v prosti prodaji je 11,27 €.

Naklada: 550 izvodov.

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2013 | Vse pravice pridržane. Brez založnikovega pisnega dovoljenja ni dovoljeno nobenega dela te revije na kakršenkoli način reproducirati, kopirati ali kako drugače razširjati. Ta prepoved se nanaša tako na mehanske oblike reprodukcije (fotokopiranje) kot na elektronske (snemanje ali prepisovanje na kakršenkoli pomnilniški medij).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana. | Revija je vpisana v evidenco javnih glasil, ki jo vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, pod zaporedno številko 572. | Revija Glasba v šoli in vrtcu je v letu 2012 sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. | Revija Glasba v šoli in vrtcu je indeksirana v Répertoire International de Littérature Musicale (RILM, New York, ZDA)

Letošnja tretja številka je po dolgem času spet enojna in netematska, kljub temu pa se njena vsebina še vedno dotika vseh ravni in celotne piramide tako glasbe kot šole in vrtca, torej glasbene umetnosti, pedagogike in znanosti v marsikateri od njenih pojavnih oblik. Njim smo zavezani tako tisti, ki to urejamo, kot tisti, ki pišemo o tem.

Morda je prav zato ta številka malce bolj mednarodno obarvana, saj sta med štirimi uvodnimi raziskovalnimi in znanstvenimi članki objavljena kar dva, ki prihajata iz južnoslovenskega prostora. Če prvi trije (so)avtorji – prof. dr. Dimitrije Bužarovski in prof. dr. Trena Jordanoska (oba s Fakultete za glasbo Univerze Cirila in Metoda iz Skopja) in prof. dr. Milena Đurković Pantelić (Učiteljski kolidž iz Šabca) – pišejo o razvoju pevskih glasov predšolske populacije v Šabcu (Srbija), kar je vsekakor lahko eden dovolj zanimivih podobnih primerjalnih dokumentov naših, tj. slovenskih raziskovalcev in raziskovalk, potem zadnja med njimi, mlada hrvaška doktorica glasbenopedagoških znanosti dr. Mirjana Horvat, v podobnem primerjalnem članku z naslovom *Profil učitelja glasbe v osnovnem šolstvu na Hrvaškem in v Sloveniji skozi zgodovinski razvoj do sodobnosti*, piše v enem samem delu, ni čudno, saj je omenjena pedagoginja, katere omenjeni (znanstveni) članek je neke vrste susus njenega doktorata na ljubljanski Akademiji za glasbo (mentorica prof. dr. Darja Koter). Kolega dr. Dimitrij Beuermann (Zavod RS za šolstvo) piše o duru in molu ter lidijskem jazzu. V članku ugotavlja, da uporaba melodičnega mola vzpostavi akustični okvir za jazzovsko improvizacijo, ta pa lahko pomembno spodbuja razvoj glasbene in splošne ustvarjalnosti v okviru sodobne vzgoje in izobraževanja. Eden redkih slovenskih glasbeno-filmskih strokovnjakov, naš stalni sodelavec in član več generacij uredništva revije, dr. Mitja Reichenberg je prav na željo uredništva napisal izvorni članek na podlagi svoje doktorske disertacije, ki jo je obranil na ljubljanski Filozofski fakulteti, z naslovom *Film in filmski zvok v družbeni funkciji* (2012). Tudi tako želimo popularizirati sodobno glasbo, ki se ravno s skupnim soočenjem s »sedmo umetnostjo« še najbolj približuje mladim v našem (glasbeno)šolskem sistemu. F. Križnar nadaljuje s predstavitvijo, s triptihom slovenskih (in tujih) učbenikov in didaktično-metodoloških sistemov za trobila v vsej vzgojni piramidi, tokrat na primeru dnevnega in intelektualnega treninga (DIT) Igorja Maroševiča (2004). Ocenjevalni del revije odgovorni urednik sklene z oceno knjige *Zgodbe knapovske godbe – 160 let rudarske godbe Hrastnik Primoža Frajleta* (2013). Kar dvema obletnicama posvetita pozornost Nevenka Orešič Leban in F. Križnar: prva zapoznili obletnici (1911) komaj znanemu litovskemu skladatelju, pesniku, pisatelju, slikarju in mislecu Mikalojusu Konstantinasu Čiurlionisu (1875–1911), drugi pa letošnji dvestoletnici rojstva slovitega Richarda Wagnerja. V (edinem) poročilu sledi še *Glasba na elektronskih medijih Založbe RTV Slovenija*, ki je bila navkljub očitni krizi še vedno zelo bogata.

Notno prilogo smo tokrat razdelili med dva ustvarjalca oz. skladatelja: Gašper Jerab (roj. 1985) objavlja štiri otroške zборе, Matevž Fabijan (roj. 1933) pa pet otroških zborov (vse s klavirjem). Gre za ustvarjalna umetnika dveh povsem različnih generacij, šol in stilov in zato za raznolikost opusa za otroške glasove. Tako je tudi prav, saj se prav naša revija ponaša z neke vrste neformalno nadaljevalko nekdanje *Grlice* (1953–1988), ki je bila, tako kot je revija *Glasba v šoli in vrtcu*, specializirana za glasbeno vzgojo in otroško ter mladinsko zborovsko petje. Zaradi izvajanja ZUJF-a smo jo morali prestaviti iz letošnje prve (dvojne) številke v prvo enojno, jo razdeliti ter še enega avtorja (Andreja Loparnika) in njegove skladbe za Orffov instrumentarij nameniti v objavo šele v prihodnji – letošnji zadnji, četrti – številki naše revije.